PREDSTAVLJANJE PREKOGRANIČNIH REZULTATA KREATIVNIH ŽIVIH LABORATORIJA PROJEKTA SOCRAT

»Shared Grounds« od 7. do 24. srpnja u Arheološkom muzeju Istre

Izložba »Shared Grounds« donosi video-rezultate svih 13 Kreativnih živih laboratorija projekta SOCRAT te radove hrvatskih umjetnika i umjetnika mentora iz Italije koji su stvarali u tri Laboratorija u Istri

Priredila Vanesa **BEGIĆ**

Međunarodna izložba Shared Grounds u čijem je fokusu predstavljanje prekograničnih rezultata Kreativnih živih laboratorija projekta SOCRAT bit će svečano otvorena u Puli 7. srpnja na dvije lokacije u organizaciji Istarske županije. U 20 sati u Arheološkom muzeju Istre bit će otvorena izložba gostujućih umjetnika mentora iz Italije Filippa Laterze i Michelea Giangrandea, te umjetnika iz Hrvatske – modne dizajnerice Staše Doblanović Randall i akademskog kipara Rina Banka, koji su sudjelovali u Kreativnim živim laboratorijima Tekstil i modni dizajn i Keramika i kiparstvo projekta SOCRAT koji su održani u Istri. Postav izložbe uključuje i predstavljanje video-rezultata svih 13 Kreativnih živih laboratorija projekta SOCRAT koji su u Hrvatskoj, osim u Istri (3), održani u Primorsko-goranskoj (1) i Zadarskoj županiji (3), te u Italiji u regijama Veneto (3) i Puglia (3). Iste večeri u 22 sata u Povijesnom i pomorskom muzeju Istre na Kaštelu počinje audio.vizualni performans Ho-Ruk! Hop-Jan!, djelo hrvatskih autora Alena Sinkauza, Nenad Sinkauza, Andree Matoševića, Miodraga Gladovića, Davora Sanvicentija i gostujućeg mentora, talijanskog umjetnika Michelea Sambina, a koji su u prosincu 2025. stvarali u Kreativnom laboratoriju projekta SOCRAT u Puli.

Trogodišnji projekt

Koordinatorica projekta Sandra Ilić iz Upravnog odjela za kulturu i zavičajnost Istarske županije naglasila je da »izložba predstavlja kulminaciju trogodišnjih napora partnerskih institucija pri stvaranju zajedničke prekogranične strategije, akcijskog plana i metodologije, uz niz smjernica i priručnika usmjerenih osnaživanju kapaciteta kulturnog i turističkog sektora i komunikaciji projektnih rezultata. Svi dokumenti, studije i istraživanja povezuju umjetnike, kulturne i kreativne industrije, obrtnike i turistički sektor iz teritorijalno, gospodarski i demografski različitih partnerskih regija, a koje dijele snažne kulturološke poveznice, u pokušaju stvaranja inovativnih i autentičnih kulturno turističkih proizvoda s izraženom umjetničkom vrijednošću.

Stvoreni teoretski modeli testirani su putem 13 desetodnevnih prekograničnih Kreativnih živih laboratorija tijekom kojih su se osmišljavali i stvarali kulturni proizvodi s naglašenom turističkom vrijednošću koji su objedinjavali suvremene tendencije premrežavanja različitih sektora u cilju podizanja kvalitete finalnih proizvoda i razvoja kako kulturnog i kreativnog, tako i turističkog sektora. U cilju učinkovite multiplikacije rezultata svi laboratoriji su osim prototipova

PROMO

proizvoda, usluga ili doživljaja rezultirali storytelling filmovima koji prikazuju proces rada i rezultate uz medijske objave u vidu dnevničkih zapisa sa sveukupno 130 dana održanih laboratorija. Na svakom Laboratoriju sudjelovao je po jedan umjetnik mentor iz prekogranične regije prenoseći najbolje od svojih umjetničkih praksi i reinterpretacije regionalnog identiteta. U Istri su to bili Michele Sambin, Filippo Laterza i Michele Giangrande, a u Regiji Veneto i Apuliji gdje je organizirano ukupno šest laboratorija na čak pet sudjelovali su kao umjetnici mentori istaknuti umjetnici iz Istre: Bojan Šumonja, Hassan Abdelghani, Roberta Weissman Nagy, Henry Marić i Nika Disney.

Stoga je izložba Shared Grounds u suradnji s kustosicom Stephanie Peršić osmišljena kao izložba storytelling videa svih 13 Kreativnih živih laboratorija gdje središnji dio izložbe čine rezultati tri laboratorija organizirana u Istri s gostujućim talijanskim umjetnicima mentorima.«

Mjesto susreta

Kustosica izložbe Stephanie Peršić, povjesničarka umjetnosti i voditeljica Gradske galerije Labin, svoj kustoski koncept Shared Grounds temelji na povijesnim, kulturnim i umjetničkim obilježjima Istre te teorijskim okvirima koji ovaj prostor promatraju kao područje susreta, preplitanja i stapanja različitih kulturnih utjecaja s lokalnim identitetom. U tekstu predgovora ističe kako »stvorenim presjekom umjetničke produkcije, SOCRAT izložba predstavlja ogled susreta zajedničke prošlosti, ideoloških i tradicijskih identiteta, baštine, motiva i stilova kao hommage Istri u svim njezinim slojevima i obličjima.«

Koncept istražuje odnose između likovne i primijenjene umjetnosti, baštine i suvremenog stvaralaštva te načine na koje se umjetničke forme i motivi prenose i reinterpretiraju kroz vrijeme. Posredstvom Karamanove teorije o istarskoj sredini i Hauserovim promišljanjima o sociologiji umjetnosti, kustoski narativ kontekstualizira rezultate triju istarskih laboratorija kroz tri postavljena umjetnička medija koji se »inspirativno ili problemski svrstavaju u stilske, antropološke ili apotropejske segmente određene vremenske epohe – od paleolitičke umjetnosti do dvadesetog stoljeća; upisane u suvremeni umjetnički karakter«. Ogledom između postavljenih teza i radova – rezultata Kreativnih laboratorija, nastoji se promatrati idejno polazište SOCRAT projekta o problematici i pitanjima potencijala prijenosa umjetničkih kvaliteta i identitetskih obilježja lokalne baštine unutar šire tržišne produkcije.

Crvena nit

Govoreći o radovima mentora Kreativnog laboratorija Keramika i kiparstvo Stephanie Peršić kaže da »konotacije simbolizma uz isprepletanje oblika i motiva sa svjetskih paleolitičkih nalazišta posjećenih na svojim proputovanjima, talijanski umjetnik Michele Giangrande inkorporira u svoj ciklus CTRL-Z«, a »istarska zemlja (crvenica) i tekstura kamena, izvornost oblika i materijala, pojavne su karakteristike kiparstva Rina Banka, koje se rastvaraju kroz primordijalne elemente i povijesnost istarskih umjetničkih oblikovanja u suvremenoj umjetničkoj jezičnoj formi.«

Prema njezinim riječima narodna umjetnost i haute couture sučeljeni su u Kreativnom laboratoriju Tekstil i modni dizajn. »Spoj visoke mode i narodnog tekstila, očituje se i u različitim osobnim potpisima Filippa Laterze i Staše Doblanović Randall povezan dvjema zajedničkim kreacijama. Svaka od njih raspoznatljivo odražava naginjanje k estetici jednog od dizajnera uz primjese zajedničkih pristupa i elemenata. Duga crna haljina s obrubnom čipkom i šlepom te rukavicama i akromatska kombinacija bluze sa šlepom i obrubnom čipkom uz hlače. Oba dizajna uvjerljivo slave modu, (prekograničnu) suradnju i istarski etnografski identitet«, piše Stephanie Peršić.

Kontekstualizirajući crvenu kao boju revolucije, radničkih pokreta i političke emancipacije, koja se tijekom 19. i 20 stoljeća trajno upisuje u vizualni identitet socijalističkih ideologija, Stephanie Peršić naglašava da »upravo u tom povijesnom okviru audio-vizualni performans Ho-Ruk! Hop-Jan! podnaslova Kompozicije kolektiviteta rada otvara tematiku radništva, kolektiva i industrije prizmom sadašnjeg pogleda kao oronulih relikata prošloga vremena posredstvom glazbenih manipulacija, improvizacija i zvučnih intervencija koje prate tekstualni fragmenti antropoloških istraživanja te digitalni kolaži isječaka filmskih zapisa i arhivskih izvora. Okupljeni autorski kolektiv potpisuju: glazbenici Alen Sinkauz i Nenad Sinkauz te antropolog Andrea Matošević, kojima se na SOCRAT-ovom laboratoriju pridružuju multimedijalni umjetnici Miodrag Gladović i Davor Sanvincenti te talijanski kazališni redatelj i multimedijalni umjetnik Michele Sambin uz podršku ton majstora Hrvoja Pelicarića. Kroz zvuk, tekst i izmjenične slike performans Ho-Ruk! Hop-Jan! reinterpretira fenomenologiju kolektivnog radništva druge polovice 20. stoljeća.«

Kao dio projekta SOCRAT, čiji je provoditelj Istarska županija u Istri su održana tri kreativna živa laboratorija. Prvi lab izvedbene umjetnosti održan od 8. do 18 prosinca u Puli u organizaciji udruga Kulturban i Metamedija rezultirao je audio-vizualnim performansom Ho-Ruk! Hop-Jan! Drugi lab tekstila i/ili modnog dizajna, održan od 15. siječnja do 15. veljače u Puli u organizaciji udruge Hrvatskog udruženja interdisciplinarnih umjetnika i Etnografskog muzeja Istre u Pazinu, rezultirao je kreacijama dva dizajnera - Filippa Laterze i Staše Doblanović Randall te radionicama veza i eko-printa. Program su vodile Kristina Nefat, Staša Doblanović Randall, Katja Kliba, uz umjetnika mentora Filippa Laterzu. Treći laboratorij keramike i/ili kiparstva, održan od 10. do 20. ožujka u Labinu, Puli, Vodnjanu i Rovinju u organizaciji Pučkog otvorenog učilišta Labin i udruge Art Studio, rezultirao je umjetničkim i primijenjenim radovima i prototipovima održivih turističkih proizvoda. Program su vodili Ana Dundara Pajić, Stephanie Peršić, Manuela Zupan, Igor Fabris, Rino Banko i Henry Marić uz umjetnika mentora Michelea Giangrandea.

Edukativne šetnje

U Opatiji je od 3. do 28. travnja 2026. godine održan laboratorij Tragom kamelije – inspiracija, usporavanje, stvaranje, u organizaciji Turističke zajednice Kvarnera, Hrvatskog muzeja turizma i udruge Urbani separe, uz podršku Sustainability Officea, koncipiran kao iskustvo razvijeno oko cvijeta kamelije, jednog od simbola Opatije, kroz povezivanje kulturne i prirodne baštine, vizualne umjetnosti i gastronomije. Projekt je realiziran u suradnji Kristine Kinkele Valčić te umjetnika–mentora Raffaella Fiorellea (IT).

U Zadarskoj županiji održana su tri kreativna živa laboratorija. Laboratorij Kreativnih vizualnih umjetnosti provela je INOVacija, u suradnji sa Zajednicom turističkih vodiča DONAT, u Zadru i Ninu, od 2. do 21. ožujka Laboratorij slikanja na platnu i oslikavanja tekstila oslanjao se na motive iz povijesne i književne tradicije te na krajobraz dalmatinskog obalnog pojasa, a vodili su ga umjetnica Senka Lončar, primijenjena umjetnica i poduzetnica Klara Ivanović (obrt Fosca Art) te umjetnik–mentor Fabrizio Bellomo (IT).

Laboratorij Tradicionalne gastronomije i digitalne umjetnosti provela je INOVacija, u Zadru i na području općine Ražanac od 2. do 21. ožujka. Laboratorij se razvijao na sjeciištu tradicionalne gastronomije, nematerijalne baštine te je rezultirao turističkom rutom. Projekt su osmislili sudionici iz udruge Medarice, OPG-a Šinjorina Smokva i vizualna umjetnica Dubravka Visković, uz mentorsku podršku vizualne umjetnice Valerije Bruzzi (IT).

Kreativni živi laboratorij Kamena i keramike provela je INOVacija u Zadru i na otoku Pagu od 2. do 21. ožujka polazeći od etnografske baštine i tradicijskog naslijeđa otoka Paga, koji se reinterpretiraju kroz primijenjene oblikovne tehnike i rad s lokalnim materijalima. Program je realiziran u suradnji umjetnika Gorana Blaževića, Galerije Liliput i udruge Rekreativci, uz podršku umjetnika – mentora Raffaellea Fiorellea.

Tradicija i suvremenost

U regiji Veneto održana su tri laboratorija čiju provedbu potpisuje Veneto Institut za rad.

Laboratorij Kazališta, keramike i prehrane u organizaciji obrtničkog udruženja Confartigianato Imprese Padova u Montagni od 20. siječnja do 15. veljače istraživao je odnos između obrta, baštine i performativnih praksi, u suradnji keramičkog obrta Idee Concrete Marzije Gaglian, prehrambenog obrta Salumerie Bertelli Paola Bertellija uz kazališnog umjetnika Giannija Bozzu te pridruženu umjetnicu – mentoricu Robertu Weissman Nagy, akademsku kiparicu iz Pule. Kreativni živi laboratorij Fotografije i tradicijske prehrane održao se u organizaciji Confartigianato Imprese Polesine u Adriji pokraj Roviga također u istom razdoblju istražio je hranu kao oblik kulturnog naslijeđa i fotografiju kao alat za dokumentiranje i reinterpretiranje baštine, uz fokus na sezonskim ciklusima, bioraznolikosti i tradiciji. Uključeni su kulinarski obrt Laura B Naturalmente Laure Beltrame, umjetnik Giovanni Samba i umjetnica – mentorica Nika Disney iz Pule.

Laboratorij Vizualnih umjetnosti, stakla i tekstila održao se u organizaciji Confartigianato Imprese Venezia u Veneciji od 20. siječnja do 15. veljače te istraživao rukotvorine, materijalnu kulturu i vizualni jezik, konceptualno se naslanjajući na lokalni kulturološki aspekt impiraressa – Venecijanki koje su se bavile ručnim nizanjem staklenih perli u zajedničkom radu obilježenom razgovorom, prisutnošću i repetitivnim gestama. U projektu su sudjelovale vizualna i tekstilna umjetnica Barbara Prenka, obrtnica Luisa Conventi i umjetnica – mentorica Manuela Pauk.

Umjetničke suradnje

Tri SOCRAT Kreativna živa laboratorija održana su i u Regiji Puglia u Italiji, a provoditelji su bili: Zaklada Pino Pascali – Muzej suvremene umjetnosti, Nacionalna konfederacija obrtničkog sektora te malih i srednjih poduzeća Bari. Kreativni živi laboratorij Suvremene umjetnosti, proizvodnje sira i održivog turizma u Gravini in Puglia i Gioiae del Colle od 3. do 20. veljače istraživao je relacije između suvremene umjetnosti, zanatske proizvodnje mliječnih proizvoda i održivog kulturnog turizma. Sudjelovali su umjetnik Francesco Strabone i umjetnik – mentor Bojan Šumonja, akademski slikar iz Pule, koji su razvili interdisciplinarni rad u suradnji sa zanatskom mljekarom Fratelli Derosa i udrugom VIBR_AZIONI APS.

Kreativni živi laboratorij Zvučne umjetnosti i tekstila proveden je u organizaciji Zaklade Pino Pascali u Putignanu od 30. siječnja do 28. veljače. Razvio je eksperimentalno putovanje kroz zvuk, tekstilni obrt i krajolik kroz performans razvijen u suradnji glazbenika Roberta Redavida, umjetnice Antonelle Pagano (brend Simplicitas) i umjetnika – mentora Henryja Marića iz Barbana uz podršku lokalnog partnera GAL Trulli e Barsento.

Kreativni živi laboratorij Fotografije, arhiva i tekstila proveden u Giovinazzu od 1. do 28. veljače istraživao je dijalog između suvremene fotografije, arhiva i tekstilnih praksi u suradnji vizualnog umjetnika i fotografa Nicole Ciprianija, modne dizajnerice i tekstilne umjetnice Marije Elene Di Terlizzi i umjetnika-mentora Hassana Abdelghanija, umjetničkog fotografa iz Pule, uz podršku lokalnog partnera GAL Nuovo Fior d'Olivi.

Izložba »Shared Grounds« u Arheološkom muzeju Istre u Puli moći će se razgledati od 7. do 24. srpnja, a dio je projekta SOCRAT– Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma (Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027.). kojeg provodi Istarska županija, Upravni odjel za kulturu i zavičajnost.

Umjetnici mentori

Na svakom Laboratoriju sudjelovao je po jedan umjetnik mentor iz prekogranične regije prenoseći najbolje od svojih umjetničkih praksi i reinterpretacije regionalnog identiteta. U Istri su to bili Michele Sambin, Filippo Laterza i Michele Giangrande, a u Regiji Veneto i Apuliji gdje je organizirano ukupno šest laboratorija na čak pet sudjelovali su kao umjetnici mentori istaknuti umjetnici iz Istre: Bojan Šumonja, Hassan Abdelghani, Roberta Weissman Nagy, Henry Marić i Nika Disney.

Interreg
Co-funded by the European Union
Italy – Croatia
SOCRAT
PROMO

Umrežavanje obrta

Izložba »Shared Grounds« u Arheološkom muzeju Istre u Puli moći će se razgledati od 7. do 24. srpnja, a dio je projekta SOCRAT– Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma (Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027.). kojeg provodi Istarska županija, Upravni odjel za kulturu i zavičajnost.